

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

28 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie și Toma Nadejda,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către partea vătămată Pereverzev Serghei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui

Ceban Serghei

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.07.2009 – 30.03.2011;

Instanța de apel: 16.10.2020 – 18.11.2020;

Instanța de recurs: 19.02.2021 – 28.07.2021.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Sîngerei din 30 martie 2011, Ceban Serghei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(4) Cod penal, 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că Ceban Serghei la 18.12.2008, aproximativ la ora 14:45, conducând automobilul de model "DaeWoo Tacuma" cu n/î xxxx, deplasându-se pe traseul Bălți-Sărăteni la km 14+200 nu a respectat cerințele indicatoarelor rutiere nr. 3.2 - depășirea interzisă și 1.12.1 - curba periculoasă, precum și celor de la pct. 10.2 lit. a) RCR aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 713 din 27.07.1999, potrivit căruia persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede și la cerințele colaboratorilor de poliție fiind obligat să înmâneze pentru efectuarea controlului permisul de conducere valabil pentru categoria din care face parte mijlocul de transport, în temeiul pct. 14 lit. a) aceluiași regulament, stipulând că conducătorul de vehicul îi este interzis să-l conducă, în situația în care a consumat băuturi alcoolice, pct. 42 alin.(2) statuând, că în afara localităților conducătorii trebuie să conducă vehiculele cât mai aproape de marginea dreaptă a carosabilului, pct. 43 alin.(2), pe drumurile a căror carosabil este delimitat prin liniile marcajului longitudinal circulația vehiculelor, trebuie să efectueze strict în limitele benzilor, iar pct. 45 alin. (1) lit. a), b), c), d), e), Regulamentului menționat mai sus, conducătorii trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii, condițiile rutiere, situația rutieră și alin.(2) aceluiași punct, în cazul în care limita vizibilității

apar obstacole care pot fi observate de conducător el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, pct. 51 lit. c), prealabil depășirii, conducătorul vehiculului trebuie să se asigure că poate efectua depășirea fără a pune în pericol sau stânjeni circulația din sens opus, adică banda pe care urmează să se angajeze, are un spațiu suficient și viteza vehiculului ce urmează a fi depășit permite executarea acestei manevre.

Astfel, în rezultatul nerespectării de către Ceban Serghei a normelor de siguranță a traficului rutier supra menționate, automobilul condus de el s-a tamponat în automobilul de model "Mazda 626" cu n/î xxxx, condus de Pereverzev Serghei, ce se deplasa regulamentar pe banda opusă în direcția spre mun. Chișinău, al cărui pasager Creciun Ștefan a decedat ca urmare a cauzării vătămărilor corporale grave periculoase pentru viață sub formă de: traumatism cranian cervical și toracal, hemoragii în țesuturile moi epicraniene parieto-occipital, fractura vertebrei cervicale 2 cu deplasare și lezarea măduvei spinale, cu hemoragii intensive în țesuturile moi de-a lungul coloanei vertebrale, contuzia ambilor pulmoni, contuzia cordului cu hemoragii intensive în cămașa inimii, hemoragii pronunțate în mediastin, iar pasagerului Creciun Victor, fiindu-i cauzate conform raportului de expertiză judiciară nr. IOD din 15.01.2009 vătămări corporale medii sub formă de trauma cranio-cerebrală, plagă contuză cap, fractura os pubian stânga fără deplasarea fragmentelor, iar șoferului automobilului de model "Mazda 626" cu n/î xxxx Pereverzev Serghei fiindu-i cauzate conform raportului de expertiză judiciară nr. 7D din 15.01.2008 vătămării corporale medii sub formă de traumă cranio-cerebrală cu comotie cerebrală, fractură acetibulară pe dreapta cu luxație de femur, plăgi contuze, față, membre, posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționând o dereglare a sănătății de lungă durată.

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 28 septembrie 2020, a declarat apel partea vătămată Pereverzev Serghei, care a solicitat repunerea în termen a apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să fie admisă acțiunea civilă, invocând că prima instanță nu sa expus asupra cuantumului prejudiciului cauzat prin infracțiune, deși la faza urmăririi penale a fost recunoscut în calitate de parte vătămată și civilă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 noiembrie 2020, apelul părții vătămate Pereverzev Serghei a fost respins ca fiind depus peste termen.

4.1. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a indicat că potrivit prevederilor din art.403 Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale. Până la soluționarea repunerii în termen, instanța de apel poate suspenda executarea hotărârii.

În speță, motivele invocate de apelant, ce vizează repunerea în termen a apelului, au fost apreciate ca fiind nefondate. Astfel, fiind analizate materialele cauzei, instanța de apel a reținut că sentința Judecătorei Sîngerei din 30 martie 2011, a fost atacată cu apel de către partea vătămată Pereverzev Serghei la 28 septembrie 2020.

Drept urmare, instanța de apel a reținut că contestarea cu apel peste un termen de mai mult de 9 ani trebuie să fie argumentat. Motivele unei asemenea repuneri în termen sunt extrem de limitate și trebuie să fie probate. Asemenea perioadă este una extrem de mare și este imposibil ca într-o atare perioadă apelantul să nu fi cunoscut despre existența sentinței.

La caz, apelantul a solicitat repunerea în termen motivând că a făcut cunoștință cu materialele dosarului la 18 septembrie 2020. Din materialele cauzei se atestă că apelantul, partea vătămată Pereverzev Serghei nu a fost prezent la pronunțarea sentinței în ziua de 30 martie 2011, totuși acesta a participat nemijlocit la ședințele de judecată din 23.09.2009, 20.04.2010, 20.05.2010, 14.12.2010 (f.d.244-247, 248, 258, vol. I), depunând declarații

(f.d.265-267, vol. I), dar ne formulând cerințe de ordin material pentru a fi soluționate odată cu fondul cauzei.

Totodată instanța de apel a reținut că partea vătămată Pereverzev Serghei nu adus argumente aplauzibile privind motivele omiterii termenului de atac, inclusiv celui prevăzut la art.403 Cod de procedură penală, deși a cunoscut despre soluționarea cauzei, sentința căreia a atacat-o după executarea de către inculpat a pedepsei penale, ne interesându-se de soarta dosarului penal timp de nouă ani.

Astfel, instanța de apel, reieșind din toate circumstanțele cauzei, a considerat că scopul depunerii apelului nu este altceva decât o încercare de reluare a examinării cauzei, pe care există o sentință definitivă de condamnare, chiar dacă soluționarea acțiunii civile poate fi dobândită și în ordinea procedurii civile.

Din aceste considerente instanța de apel a ajuns la concluzia respingerii ca neîntemeiate cererii părții vătămate Pereverzev Serghei privind repunerea în termen a apelului și ca urmare, a respins apelul declarat de către partea vătămată ca fiind depus peste termen.

5. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, la 02 februarie 2021 a declarat recurs ordinar partea vătămată Pereverzev Serghei, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să fie admisă acțiunea civilă, invocând că instanțele de fond nu s-au expus asupra cuantumului prejudiciului cauzat prin infracțiune, deși la faza urmăririi penale a fost recunoscut în calitate de parte vătămată și civilă.

6. Asupra recursului declarat a prezentat referință procurorul care s-a pronunțat pentru inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

La caz, se reține că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 noiembrie 2020, a fost pronunțat la 18 noiembrie 2020, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din instanța de apel (f.d.10, vol. II), fiind menționată când va avea loc pronunțarea integrală a deciziei.

Ulterior, copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată părții vătămate Pereverzev Serghei la 27 noiembrie 2020. (f.d.17, vol. II)

Astfel, Colegiul penal menționează că potrivit prevederilor art.422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel, curge de la data pronunțării acesteia.

În acest context, Colegiul penal reține că la 02 februarie 2021, partea vătămată Pereverzev Serghei declară recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, evident peste termenul legal de declarare a recursului ordinar prevăzut de lege, fără a invoca argumente întemeiate privind depunerea tardivă a recursului. (f.d.37, vol. II)

În acest sens, Colegiul penal statuează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Prin urmare, Colegiul penal conchide, că recursul ordinar declarat la 02 februarie 2021 de către partea vătămată Pereverzev Serghei, împotriva deciziei instanței de apel din 18 noiembrie 2020, este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

Mai mult, Colegiul penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza *Ponomariov vs Ucraina* (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza *Bodiu vs. Republica Moldova* din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

8. În temeiul art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către partea vătămată Pereverzev Serghei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui *Ceban Serghei xxxx*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 19 august 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda